

Regelverk för allmäntandvård barn och unga

Gäller från den 1 januari 2020

Regionkontoret

Storgatan 27 | Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024

www.region uppsala.se

MÅL	4
BAKGRUND	4
KONTAKT OCH INFORMATION	4
VALFRIHET	5
ÅTAGANDE OCH ANSVAR	5
VÅRDGIVARENS ÅTAGANDE	5
VÅRDGIVARENS ANSVAR.....	5
OM KLINIKEN UPPHÖR, ÖVERGÅR I ANNAN REGI ELLER OM VÅRDGIVARE SLUTAR	6
SÄRSKILDA VILLKOR	6
KARIOLOGISK BEDÖMNING OCH BEHANDLING	6
BEHANDLING AV KARIESLÄSIONER	6
GINGIVIT	6
MUNSLEMHINNAN	6
VISDOMSTÄNDER	6
BETTUTVECKLINGSKONTROLL	7
CHECKLISTA FÖR BETTUTVECKLINGSKONTROLL.....	7
ORTODONTI.....	8
PEDODONTI	8
ORALPROTETIK	8
PARODONTIT	8
TRAUMA.....	8
<i>Primära tänder</i>	9
<i>Permanent tänder</i>	9
BARN SOM FAR ILLA	9
SKYDDAD IDENTITET	9
DROGMISBRUK	9
PLACERADE BARN OCH UNGA SOM VÅRDAS UTANFÖR DET EGNA HEMMET	9
PATIENTNÄMNDEN	10
ÅSYLSÖKANDE OCH TILLSTÅNDSLÖSA	10
KOSTNADSFRI REMISSFÖRFRÅGAN	10
AKUTTANDVÅRD	10
SISTAHANDSANSVAR	11
POPULATIONSSINRIKTAD PROFYLAX	11
TOLK	11
ADMINISTRATION VIA EXTRANÄTET PÅ REGION UPPSALAS WEBBPLATS	11
LISTNINGSREGLER FÖR TANDVÅRDSKLINIK.....	11
VILLKOR FÖR ERSÄTTNING	12
ERSÄTTNING	12
ERSÄTTNING 2-ÅRINGAR	12
ERSÄTTNING 3-23-ÅRINGAR.....	12
BYTE AV VÅRDGIVARE	12
AKUTTANDVÅRD LISTADE PATIENTER	13
AKUTTANDVÅRD OLISTADE PATIENTER	13
AKUT ELLER PLANERAD BEHANDLING AV PATIENTER FOLKBOKFÖRDA I ANNAT LÄN.....	13
PLANERAD BEHANDLING AV PATIENTER I ANNAT LÄN FOLKBOKFÖRDA I REGION UPPSALA	13
VÅRD UTFÖRD AV PRIVAT SPECIALIST ELLER FOLKTANDVÅRDSSPECIALIST I ANNAT LÄN	13
PATIENTFINANSIERAD VÅRD	13
SKYDDAD IDENTITET	14
PLACERADE BARN OCH UNGA SOM VÅRDAS UTANFÖR DET EGNA HEMMET	14
PATIENTER FRÅN EU/EES-LAND OCH ANDRA LÄNDER	14
ÅSYLSÖKANDE OCH TILLSTÅNDSLÖSA	15
TOLK ÅSYLSÖKANDE OCH TILLSTÅNDSLÖSA	15
TOLK FOLKBOKFÖRDA I UPPSALA LÄN.....	15
AVTAL MED PRIVATA VÅRDGIVARE.....	16

MARKNADSFÖRINGSETISKA REGLER.....	16
SAMRÅDSGRUPP	16
ADRESSER OCH TELEFONNUMMER.....	16

Mål

Målet med all tandvård är att främja en god tandhälsa hos befolkningen och att tandvård ges på lika villkor för alla. En god tandvård för barn och unga innebär bland annat att tandvårdspersonal ska arbeta förebyggande och ge råd om munhygien och tandvård. Råden ska stödja vårdnadshavare och ge barn och unga kunskaper så att de lär sig ta ansvar för den egna munhälsan.

Denna reviderade version gäller från den 1 januari 2020 och ersätter tidigare regelverk om avgiftsfri tandvård.

Bakgrund

Region Uppsala ansvarar för att alla barn och unga folkbokförda i Uppsala län erbjuds regelbunden, fullständig och avgiftsfri allmäntandvård t.o.m. det kalenderår de fyller 23 år.

Patienten eller dennes vårdnadshavare väljer fritt om de vill att tandvården ska utföras inom Folktandvården eller hos en privat tandläkare. Privata vårdgivare som väljer att arbeta med allmäntandvård för barn och unga ska teckna avtal med landstinget. På Region Uppsalas webbplats finns information om vilka privata tandläkare som har avtal med Region Uppsala.

Administration som rör allmäntandvård för barn och unga ska hanteras i landstingets it-stöd, Libretto, via extranätet på Region Uppsalas webbsida, www.region uppsala.se/tandvard. En förutsättning för att ersättning ska kunna utbetalas är att vårdgivaren har listat patienten innan behandlingen påbörjas.

Vårdgivare som har avtal med Region Uppsala ersätts per patient med ett årligt belopp, så kallad tandvårdspeng. Ersättning för 2-åringar och för 3-23-åringar är fasta belopp som vårdsstyrelsen årligen beslutar om. Beloppen, som finns angivna på Region Uppsalas webbplats, är de samma för alla oberoende av vårdbehov. För att få ersättning ska vårdgivaren ansvara för att patienten erbjuds fullständig allmäntandvård enligt aktuellt regelverk för allmäntandvård för barn och unga.

Vårdnadshavare informeras om det fria valet via brev det år barnet fyller 2 år. Nyinflyttade barn och unga 2-23 år informeras på samma sätt.

Folktandvården har behandlingsansvar för barn i åldern 0-1 år. Detta innebär främst att identifiera barn med risk för ökad ohälsa och ge nödvändig akuttandvård.

Kontakt och information

Frågor om allmäntandvård för barn och unga besvaras via på telefon 018-611 62 00 val 4 eller e-post intyg.tandvard@region uppsala.se.

På Region Uppsalas webbplats hittar du information om tandvård och en länk till extranätet där regelverk, dokument och it-stöd för tandvårdsadministration finns. Där finns också en instruktionsfilm om hur vårdgivare ska arbeta i Libretto och vilken information som Libretto kan visa.

Valfrihet

Patienten eller vårdnadshavare kontaktar själv den tandläkare, inom Folktandvården eller privat, som ska vara ansvarig för tandhälsan. Vald tandläkare ska erbjuda hälsosamtal det år barnet är 2 år och ansvara för att regelbundet kalla alla barn och unga t.o.m. det kalenderår de fyller 23 år.

Åtagande och ansvar

Vårdgivarens åtagande

Tandläkare som åtar sig att arbeta med barn och unga ansvarar för att ge fullständig allmäntandvård. Tandläkaren ska arbeta på ett odontologiskt korrekt och vedertaget sätt samt följa de, vid varje tidpunkt gällande, lagar och föreskrifter som rör yrkesutövningen. FN:s barnkonvention blir svensk lag 2020. När barnkonventionen blir lag stärks barnets ställning. Ansvarig tandläkare ska planera behandling i samråd med patienten eller dennes vårdnadshavare och förvissa sig om att de är införstådda med att den avgiftsfria tandvården upphör det kalenderår personen fyller 24 år. Vård, som inte hinner utföras av orsaker som ansvarig tandläkare inte kunnat råda över, bekostas av patienten från det kalenderår personen fyller 24 år. Undantag gäller för ortodonti enligt förfrågningsunderlag för ortodonti.

Tandläkaren ska erbjuda vårdnadshavare ett hälsosamtal under det år barnet fyller 2 år. En fullständig undersökning ska göras under barnets tredje levnadsår och epidemiologiska data ska inrapporteras. Därefter ska patienten undersökas minst en gång vartannat år. Finns behov ska undersökning erbjudas oftare. Samma garantiregler gäller som för det statliga tandvårdsstödet.

I första hand ska vården inriktas på förebyggande åtgärder, ha en tydlig tandhälsoprofil och stimulera till egenvård. Barn, ungdomar och deras vårdnadshavare ska informeras om vikten av att morgon och kväll borsta tänderna med fluortandkräm, dricka vatten som törstsläckare och låta tänder och mun vila från dryck och annat mellan måltiderna. Informationen ska vara anpassad till patientens ålder och mognad och vårdnadshavarens behov av kunskap. I samband med informationen vid 2-års ålder ska vårdnadshavare få erbjudandet att under handledning borsta barnets tänder.

Tandläkaren ska upplysa vårdnadshavare/patient om att de kan bli ersättningsskyldiga om de uteblir från överenskommen behandlingstid.

Vårdgivarens ansvar

Vårdgivaren har ansvar för att barn och unga

- erbjuds omgående behandling vid akuta besvär
- bemöts med hänsyn och respekt så de upplever delaktighet och känner sig trygga
- får kunskaper för att kunna ta ansvar för den egna munhälsan
- får information om den egna tandhälsan och den behandling som är nödvändig
- får erbjudande om smärtlindring och sedering när det behövs
- kallas till revisionstandvård utifrån individuellt behov och med hänsyn tagen till åldersintervall för bettutvecklingskontroller
- erbjuds förebyggande behandling och får nödvändig tandvård om de har symptom på eller riskerar att utveckla tandsjukdom
- remitteras till specialist för konsultation och behandling om vårdgivaren anser att patientens allmäntillstånd eller behandlingsbehov kräver resurser eller kunskap på specialistnivå
- får kontakt med vårdgivaren genom besök, per telefon eller e-post för att boka tid eller få information om klinikens öppettider
- informeras om var de kan få akutvård när vårdgivarens klinik tillfälligt är stängd.

Om kliniken upphör, övergår i annan regi eller om vårdgivare slutar

- Vårdgivaren ska meddela Region Uppsala via e-post intyg.tandvard@regionuppsala.se att användare ska tas bort från it-stödet Libretto.
- Vårdgivaren ansvarar för att listade patienter och deras vårdnadshavare i god tid får information om att kliniken upphör eller att tandläkaren ska sluta så att de kan välja en annan tandläkare.

Särskilda villkor

Kariologisk bedömning och behandling

Alla barn och unga ska få en kariologisk riskbedömning baserad på anamnes och status. Finns det approximata kontakter eller indikation på kariesrisk bör röntgen tas, utifrån individuell bedömning, från cirka 5 års ålder.

Patienter som riskerar att utveckla karies ska ges en individuellt utformad behandling. Förutom basprofylaktisk behandling kan exempelvis kostrådgivning, förstärkt fluorbehandling, fissurförsegling, professionell tandrengöring eller antimikrobiell behandling ges.

Behandling av kariesläsioner

- Läsioner enbart lokaliserade till emalj ska aldrig behandlas med fyllningsterapi.
- Läsioner som bedöms vara aktiva ska fluorbehandlas.
- Läsioner som sträcker sig ytligt in i dentinet kan oftast behandlas med fluor och man kan avvakta med fyllningsterapi. Dentinkaries som når längre in i dentinet behandlas vanligen med fyllningsterapi. Frisk tandsubstans ska i största möjliga utsträckning bevaras. Vid val av fyllningsmaterial ska Socialstyrelsens allmänna råd och anvisningar följas. Information ska ges om val av fyllningsmaterial.
- Foramina caeca ska alltid kontrolleras och vid behov förseglas.
- Primära tänder med pulpanekros ska som regel extraheras.
- Endast i undantagsfall ska endodontisk behandling utföras i primära dentitionen, till exempel i vissa fall med aplasi av permanent anlag.

Gingivit

Vid varje undersökningstillfälle ska förekomst av gingivit registreras och vid behov behandlas. Information om orsaken till gingivit ska alltid lämnas till patienten eller dennes vårdnadshavare.

Munslemhinnan

Vid varje undersökningstillfälle ska munslemhinnor inspekteras och eventuella patologiska förändringar journalföras. Vid svårställda diagnoser eller vid misstanke om premaligna eller maligna lesioner ska käkkirurgiska kliniken konsulteras.

Visdomständer

Förekomst och läge av visdomständer ska kontrolleras senast vid 23 års ålder. Vid kliniska symptom eller röntgenologiska tecken på patologiska förändringar eller då behandling är indicerad av ortodontiska skäl, ska vårdgivaren avgöra lämplig behandling. Behandling kan till exempel vara operativt avlägsnande, friläggning eller lokal och generell medikamentell behandling av infektiös process. Visdomständer utan tecken på patologiska förändringar bör endast undantagsvis avlägsnas av profylaktiska skäl.

Bettutvecklingskontroll

Systematiserad bettutvecklingskontroll ska göras vid varje undersökningstillfälle från 7 års ålder. Finns tillräckligt stort behandlingsbehov ska vårdgivaren ta ställning till om remiss ska skickas till Folktandvårdens ortodontist som avgör om patientens bettfel uppfyller kriterierna för ortodonti på Region Uppsalas bekostnad. Saknar patienten fyra eller fler tänder totalt eller fler än två tänder i samma kvadrant ska Folktandvårdens agnesigrupp ansvara för att terapiplanera, dokumentera, och föreslå lämplig tidpunkt för behandling. Agnesigruppen, med representanter för pedodonti, käkkirurgi, ortodonti och oralprotetik planerar också för rehabiliteringsinsatser efter komplicerade trauman.

Checklista för bettutvecklingskontroll

Ålder 7-9 år Tidigt växelbett	
Sugvanor	Instruktion och information till vårdnadshavare
Tvångsförande korsbett	Konsultera ortodontist Häv korsbett och inverteringar med enkla metoder om det är möjligt, t.ex. med expansionsplåt, cross elastic eller bettspärrplåt
Anterior tvångsföring	
Stor horisontell överbitning	Registrera och avvakta bettutvecklingen I mycket extrema fall konsultera ortodontist för ev aktivatorbehandling
Frontala trångställningar	Konsultera ortodontist Extrahera eventuellt primära cuspider
Frontala agenesier	Konsultera ortodontist Röntga intraoralt i aktuella områden, helst med översiktsröntgen i form av OPG. Följ upp årligen.
Multipla agenesier	
Störningar i incisivernas eruption	
Ektopisk eruption	
Ålder 9-10år	
Ektopiskt eruperande hörntänder	Konsultera ortodontist Lägesbestämning med palpation och vid behov intraoralröntgen och översiktsröntgen i form av OPG
Ålder 10-13 år Sent växelbett	
Basala bettavvikelser	Konsultera ortodontist Översiktsröntgen i form av OPG
Post normalt bett (flickor vid 10 års ålder och pojkar vid 12 års ålder)	
Prenormalt bett	
Djupt bett	
Öppet bett	

Ålder >13 år Permanent bett	
Dentoalveolära avvikelser	Bedöm indikationer för ortodontiska åtgärder Värdera behandlingsbehovet med IOTN index eller Socialstyrelsens index Konsultera ortodontist om IOTN index är ≥ 50 eller motsvarar Socialstyrelsens index 3-4
Trångställningar	
Post- och prenatala bett	
Djupa och öppna bett	
Preprotetiska behandlingar	

Ortodonti

Folktandvårdens ortodontist avgör om patienten uppfyller kriterierna för avgiftsfri ortodonti. Beviljas patienten ortodonti som ingår i av Region Uppsalas bekostad ortodonti väljer patienten om behandlingen ska utföras inom Folktandvården eller hos privat ortodontist som har avtal med Region Uppsala. Den tandvård som ligger inom allmäntandläkarens kompetens och utförs av denne kan inte debiteras särskilt. Detta gäller till exempel interceptiv ortodonti, med undantag från diagnoser som medför komplicerad interceptiv behandling som postnormalt bett med stor horisontell överbitning samt enkelsidigt korsbett med tvångsföring. Extraktioner i samband med ortodontibehandling ingår också i allmäntandläkarens uppdrag.

Ansvarig ortodontist ska planera behandlingen i samråd med patienten och förvissa sig om att de är införstådda med att den avgiftsfria övriga tandvården som kan behövas i samband med ortodontibehandlingen upphör det kalenderår patienten fyller 24 år. Exempelvis kan extraktioner och friläggningar vara åtgärder som är nödvändiga för utförandet av ortodontisk behandling men som då måste bekostas av patienten själv. Undantag gäller för själva ortodontibehandlingen som i vissa fall kan vara avgiftsfri även efter det kalenderår patienten fyller 24 år enligt regelverk i förfrågningsunderlag för tandreglering.

Ansvarig allmäntandläkare ska ansvara för att vid akuttandvård relaterad till ortodontibehandling kunna vara behjälplig om ansvarig ortodontist inte är tillgänglig. Ingen debitering ska göras i dessa fall.

Pedodonti

Barn som remitteras till pedodontiklinik för tandvårdsbehandling i narkos kan få tandvården utförd under andra former av sedering om pedodontist bedömer att det är lämpligt. Unga patienter över 18 år ska remitteras till sjukhustandvården.

Oralprotetik

Implantatbehandling ska alltid betraktas som specialisttandvård och därför alltid bedömas vid Folktandvårdens oralprotetiska klinik.

Parodontit

Vid aggressiv parodontit ska vårdgivaren remittera till Folktandvårdens parodontologiklinik. Information om orsaken till parodontit ska alltid lämnas till patienten eller dennes vårdnadshavare.

Trauma

I samband med akut omhändertagande av trauma görs en bedömning av fortsatt vård och kontroll med hänsyn till skadans art och omfattning. Alla tandskador ska dokumenteras, röntgas och följas upp för att undvika eller minimera framtida komplikationer.

Primära tänder

Vid behandling av traumaskadade primära tänder ska hänsyn tas till underliggande permanent anlag, barnets ålder och behandlingsbarhet samt bettförhållanden.

- Traumaskadad primär tand som utgör risk för underliggande permanent anlag ska extraheras.
- Utslagen primär tand ska aldrig sättas tillbaka.
- Luxerade primära tänder ska inte reponeras.
- Luxerade primära tänder med uttalad rörlighet eller lägesförändring som stör ocklusionen ska extraheras.
- Vid misstanke om skada på permanent tandanlag ska vårdnadshavaren upplysas om detta och permanenta anlagets utveckling och eruption ska följas upp.
- Skonkost, god munhygien, napphygien alternativt nappavslut samt anmälan till försäkringsbolag ska poängteras vid skador på primära tänder.

Permanent tänder

Utslagen permanent tand ska snarast replanteras eftersom tidsfaktorn är väsentlig för god prognos. Efter akut omhändertagande av traumaskador på tänder och käkar ska uppföljande vård och kontroller göras i lämplig omfattning med hänsyn till traumaskadans art och omfattning. Objektiva och subjektiva symtom, inkluderande sensibilitetstest samt röntgen, ska ligga till grund för fortsatt omhändertagande och terapiplanering.

Barn som far illa

Personal inom tandvården har en viktig funktion när det gäller att uppmärksamma tecken på misshandel eller sexuella övergrepp mot barn. Med barn avses här från födseln till 18 år. Yrkesrollen ger tandvårdspersonal goda möjligheter att undersöka och granska mun-, ansikts- och halsregionen och därmed också observera tecken på eventuella fysiska övergrepp. Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt till tandvård och rätt till omsorg i form av bland annat hygien, kost, omvårdnad och förebyggande hälsovård. I de fall barnet inte får den tandvård som behövs kan det vara fråga om omsorgsbrist, så kallad dental försummelse. Alla som i sin yrkesverksamhet kommer i kontakt med barn som misstänks fara illa har skyldighet att, enligt socialtjänstlagen kapitel 14, 1§, anmäla detta till socialtjänsten i barnets hemkommun. Observera att blotta misstanken medför skyldighet att anmäla att övergrepp kan ha ägt rum. Det är sedan socialtjänstens ansvar att bedöma om det finns behov att gå vidare med en utredning och att vidta eventuella åtgärder.

Skyddad identitet

Region Uppsala samarbetar med skattemyndigheten för att nå barn och unga med skyddad identitet som är folkbokförda i Uppsala län. Via brev, som distribueras av skattemyndigheten, erbjuds vårdnadshavare eller patient att själv kontakta en folktandvårdsklinik eller en privat tandläkare som kan ta ansvar för tandvården.

Drogmissbruk

Förändringar i tandhälsotillståndet som kan vara relaterat till drogmissbruk ska journalföras. Exempel på sådana förändringar kan vara en plötslig ökad kariesaktivitet vilket är vanligt vid t.ex. haschmissbruk som följd av sänkt salivsekretion och frekvent sackaroskonsumtion. Vid misstanke om drogmissbruk ska lämpliga åtgärder vidtas så att adekvat behandling kan sättas in för att bryta ett eventuellt missbruk. Exempel på åtgärder är att ta kontakt med skolsköterska, sociala myndigheter och vårdnadshavare.

Placerade barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet

Barn och unga personer 0-20 år som vårdas utanför det egna hemmet och har behov av en tandvårdsundersökning ska erbjudas detta enligt Socialtjänstlagen. Socialtjänsten ska bedöma

behovet och kontakta tandvården. I dokumentet Hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet finns beskrivning av rutiner för genomförandet¹.

Patientnämnden

Patientnämnden och patientnämndens kansli hjälper patienter som har synpunkter på den vård de har fått. Patienterna får hjälp att föra fram sina synpunkter till vården och få svar på frågor. I Region Uppsalas patientnämnd handlägger ärenden som rör den tandvård som utförts av Folktandvården. Vårdgivaren ska snarast, och utan kostnad, ge nämnden den information och de svar som den begär. Vårdgivaren ska även upplysa om patientnämndens verksamhet när så är befogat. Motsvarigheten för privattandvården är Förtroendenämnden.

Asylsökande och tillståndslösa

Asylsökande barn under 18 år har rätt till avgiftsfri tandvård på samma villkor som barn boende i Sverige. Vården bör anpassas så att behandling avslutas inom den tid som asylärendet handläggs. Asylsökande patienter kan behandlas av såväl Folktandvården som privattandvården med avtal.

Asylsökande 18 år eller äldre har rätt till akut tandvård och vård som inte kan anstå. Besöksavgiften är 50 kronor.

Tillståndslösa patienter kan enbart behandlas av Folktandvården. En tillståndslös person är en person som sökt asyl men fått avslag och som efter avvisningsbeslut stannat kvar i landet och håller sig gömd, så att avvisningsbeslutet inte kan verkställas. Det kan även vara barn eller unga som vistas i Sverige olagligt utan att familjen sökt asyl. Tillståndslösa barn under 18 år har rätt till avgiftsfri tandvård på samma villkor som barn och ungdomar boende i Sverige. Patienten ska kunna styrka sin identitet med rimlig säkerhet innan behandling utförs. Kan inte personen styrka sin identitet ska akuta behandlingar utföras ändå.

Kostnadsfri remissförfrågan

Oavsett om allmäntandvården utförs inom Folktandvården eller hos privat tandläkare har patienten samma rätt till specialisttandvård. Valfrihet för patienten finns inte inom specialisttandvård förutom inom ortodonti. Konsultation och behandling hos folktandvårdsspecialist eller privat ortodontist med avtal är avgiftsfri för såväl patient som den vårdgivare som är ansvarig för allmäntandvård för patienten. För övrig specialisttandvård ska vårdgivaren remittera till en specialist inom Folktandvården eller Käkkirurgiska kliniken vid Akademiska sjukhuset som bedömer patienten. Har inte ansvarig vårdgivare och specialist kommit överens om annat utförs specialisttandvården inom Folktandvården eller Käkkirurgiska kliniken.

Akuttandvård

Patienter ska hänvisas till den privat- eller folktandvårdstandläkare de är listade hos. Endast i undantagsfall ska akuttandvård utföras av annan tandläkare. Om så sker ska eventuella återbesök hänvisas till den tandläkare där patienten är listad. Den tandläkare som utför akutbehandling bör i möjligaste mån informera patientansvarig tandläkare om utförd vård.

Barn under 2 år med behov av akuttandvård hänvisas till Folktandvården då dessa barn inte omfattas av det fria valet.

¹ Dokumentet hittas i Vård i samverkan, VIS.

<http://www.lul.se/sv/Extranat/Samarbetsprojekt/Vard-i-samverkan/>

Sistahandsansvar

Folktandvården har sistahandsansvar för alla barn och unga som är folkbokförda i länet, liksom för barn och unga som är asylsökande, tillståndslösa eller kommer från annat län och har akuta besvär.

Populationsinriktad profylax

I Folktandvårdens uppdrag ingår att bedriva hälsoinriktat arbete i samarbete med förskola, skola, andra vårdgivare och övriga intressenter samt stödja länsinvånare så att de har en fortsatt god munhälsa.

Tolk

Vårdgivare har rätt att anlita tolk i samband med information och behandling. Ersättning för tolkkostnader utbetalas under förutsättning att anlita tolk är upphandlad av Region Uppsala. Information om hur du beställer tolk finns på Region Uppsalas webbplats, www.region uppsala.se.

Administration via extranätet på Region Uppsalas webbplats

Alla vårdgivaren som väljer att arbeta med allmäntandvård för barn och unga ska hantera administrationen i it-stödet Libretto. Administrationen innebär till exempel listning av patienter och rapportering av epidemiologiska data. Information om hur it-stödet ska användas finns på webbplatsen.

- Vårdgivaren ansvarar själv för att skaffa och bekosta SITHS-kort eller Telia e-legitimation, kortläsare och vad som därtill krävs för att få tillgång till it-stödet.
- Vårdgivaren ska lista 2-23-åringar i Libretto så snart som möjligt efter att patienten eller vårdnadshavaren meddelat att de valt vårdgivare. För att epi-rapportering ska kunna göras och ersättning betalas ut **måste listningen vara gjord innan** vården registreras i vårdgivarens eget journalsystem.
- Vårdgivaren ska inte lista en patient utan uttryckligt medgivande från patienten eller dennes vårdnadshavare. I samband med listning i Libretto försäkrar vårdgivaren att en överenskommelse finns med patient eller dennes vårdnadshavare.
- Vårdgivaren har inte rätt att i Libretto överföra en egen patient till annan vårdgivare.
- Vårdgivaren ska själv, via Libretto, hålla reda på vilka patienter de har listade.
- Vårdgivaren ska ansvara för att klinikens samtliga användare finns registrerade i Libretto och hålla informationen aktuell.
- Vårdgivaren ska rapportera uppgifter som ingår i uppdraget via Libretto
- Vårdgivaren ska i god tid informera landstinget när en klinik ska upphöra.
- Vårdgivaren ska ange åtgärd 101, 111 eller 112 i Libretto för att Region Uppsala ska kunna lämna korrekt statistik till Sveriges kommuner och landsting och Socialstyrelsen.

Listningsregler för tandvårdsklinik

Listning ska efter patientens val göras på kliniken. Om en klinik består av flera tandläkare som har egna företag ska patienten listas på patientansvarig tandläkares företag, organisationsnummer, klinik-ID och eventuellt kostnadsställe.

Villkor för ersättning

För att ersättning ska utbetalas ska patienten vara listad hos vårdgivaren via webbplatsen. Dessutom ska fullständig undersökning och inrapportering av epidemiologiska data göras under barnets tredje levnadsår. Uteblir inrapportering av 3-åringens epidemiologiska data överförs barnet till Folk tandvården som olistat och Folk tandvårdens sista handsansvar träder in.

Efter undersökningen vid 3-års ålder ska epidemiologiska data inrapporteras minst var 24:e månad till och med det år personen fyller 23 år. Om detta inte görs kommer barnet att listas av från vårdgivaren efter 24-månadersperioden och ansvaret att kalla patienten flyttas till den folktandvårdsklinik som har sista handsansvar.

Exempel:

Vårdnadshavare till ett barn som fyller 2 år i oktober 2020 får i januari 2020, information från Region Uppsala om att de kan kontakta en folktandvårdsklinik eller en privat tandläkare. I februari kontaktar vårdnadshavaren en tandläkare och kommer överens om att tandläkaren ska ta ansvar för barnets munhälsa, erbjuda hälsosamtal under barnets andra levnadsår och därefter regelbundet kalla barnet till undersökning. Tandläkaren registrerar sig som ansvarig för barnets munhälsa via webben i it-stödet Libretto. I oktober träffar vårdnadshavaren tandvården för hälsosamtal. När hälsosamtal, åtgärd 102C, registrerats i Libretto utbetalas hela ersättningen för hälsosamtalet.

Under barnets tredje levnadsår kallas barnet till en första undersökning. Samtidigt registreras och vidare rapporteras epidemiologiska data till Region Uppsala via Libretto.

År	2020	2021	2022	2023
----- ----- ----- ----- -----				
1 år	2 år hälsosamtal	3 år epi	Epi minst var 24:e mån till och med det kalenderår personen fyller 23 år	

Ersättning

All ersättning förutsätter att vårdgivaren uppfyller regelverkets villkor och att patienten är listad hos vårdgivaren innan behandlingen påbörjas.

Ersättning 2-åringar

Ersättning för hälsosamtal utbetalas med hela beloppet när samtalet ägt rum och har rapporterats som genomfört i Libretto, åtgärd 102C.

Ersättning 3-23-åringar

Ersättning utbetalas månadsvis med 1/12 del av det årliga beloppet. Första ersättning utbetalas för januari det år barnet fyller tre år eller för den månad patienten listats hos vårdgivaren. Därefter utbetalas ersättning varje månad till och med det år personen fyller 23 år, byter vårdgivare eller flyttar ut från länet. Förutsättningen är att epidemiologiska data inrapporteras minst var 24:e månad.

Byte av vårdgivare

Vid byte av vårdgivare övergår ersättningen med 1/12 av det årliga beloppet till den nya vårdgivaren samma månad som listningen görs oavsett när under månaden bytet görs.

Akuttandvård listade patienter

Utförts akuttandvård av annan än patientansvarig tandläkare ska akutbehandlande tandläkare fakturera patientansvarig tandläkare enligt Folk tandvårdens prislista, motsvarande åtgärd E 900 för högst 30 minuter. Akutbehandlande tandläkare bör i möjligaste mån informera patientansvarig tandläkare om utförd akuttandvård.

Akuttandvård olistade patienter

Vårdgivaren ska utföra akuttandvård och aktivt verka för att patienten listar sig hos vårdgivaren. Ersättning utbetalas efter listning med 1/12 av det årliga beloppet från listningsmånaden. Listar sig inte patienten ska akutbehandlande tandläkare fakturera Region Uppsala enligt Folk tandvårdens prislista, motsvarande åtgärd E 900 för högst 30 minuter.

Fakturan skickas till:
Regionkontoret
FE73, ref CK7550002
Box 6363
751 35 Uppsala

Akut eller planerad behandling av patienter folkbokförda i annat län

Akuttandvård ska ersättas av ansvarig vårdgivare i den region där patienten är folkbokförd.

Vid planerad vård accepterar de flesta regioner/landsting att barn och unga blir listade där de behandlas. Den behandlande kliniken får då ersättning i form av tandvårdspeng. Reglerna är dock inte lika i hela Sverige och några län har kvar kravet på godkänt kostnadsförslag av ansvarig vårdgivare där patienten är folkbokförd före behandlingen genomförs.

Planerad behandling av patienter i annat län folkbokförda i Region Uppsala

Vårdgivare i annat län som åtar sig att behandla barn och unga som är folkbokförda i Region Uppsala ska ansöka om anslutningsavtal med Region Uppsala, [webbsida](#)

Vård utförd av privat specialist eller Folk tandvårdsspecialist i annat län

Undantagsvis kan remitterande tandläkare och Folk tandvårdens specialist komma överens om att vården ska utföras av privat specialist eller av specialist från Folk tandvården i annat län. I dessa fall ska parterna upprätta ett behandlings- och kostnadsförslag. Den privata specialisten eller Folk tandvården i annat län fakturerar Folk tandvårdens specialistklinik enligt denna överenskommelse när behandlingen är avslutad.

Patientfinansierad vård

Patienten ska betala för åtgärder som inte ingår i den avgiftsfria tandvården för barn och unga. Dit hör exempelvis implantat och transplanterat i sidopartierna efter position tre. Vidare ingår inte etsbro som korttidsprovisorium under pågående behandlingsperiod och inte heller tandskydd. Borttappade tandställningar, bettskenor eller temporära proteser ingår inte. Kosmetisk tandvård såsom tandsmycke, gelblekning och skalfasader ingår inte. Patienten ska informeras om detta.

Likaså ska patienten betala om de uteblir från avtalat besök eller då patienten eller dennes vårdnadshavare önskar tandvård som inte är nödvändig för att uppnå ett från odontologisk synpunkt funktionellt och utseendemässigt godtagbart resultat. Eventuell fakturaavgift betalas av patienten.

Skyddad identitet

För barn och unga som är folkbokförda i länet så ersätts vårdgivaren månadsvis med 1/12 del av det årliga beloppet.

För barn och unga som är folkbokförda utanför länet så ersätts vårdgivaren med hela det årliga beloppet. Folk tandvården ska skicka en elektronisk bokföringsorder på hela beloppet till ansvar 24 204, konto 5211 och ange skyddad id på fakturan. Privata vårdgivare ska skicka en faktura på hela beloppet till:

Regionkontoret
FE73, ref nr CK 7550002
Box 6363
751 35 Uppsala

På fakturan ska anges ansvar 24 204, konto 5211, samt skyddad id.

Placerade barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet

Ersättning för dessa barn och unga som har behov av en tandvårdsundersökning får faktureras med utvalda åtgärder enligt Folk tandvårdens prislista. Vilka regler som gäller finns beskrivna i bilagan Ekonomisk ersättning för tandvårdsundersökningar av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Bilagan tillhör dokumentet Hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet². Folk tandvården ersätts enligt interna ersättningsrutiner inom Region Uppsala via elektronisk bokföringsorder. Privata vårdgivare ska skicka en faktura till:

Regionkontoret
FE73, ref nr CK 7550002
Box 6363
751 35 Uppsala

På fakturan ska anges ansvar 24 204, specifikationskod 2589 samt att fakturan gäller placerade barn och unga.

Patienter från EU/EES-land och andra länder

Tandvård till barn och unga som kommer från ett EU/EES-land, Schweiz, Australien eller de brittiska kanalöarna ersätts av Försäkringskassan. Detta gäller även för barn till studerande och arbetstagare från delstaten Québec i Kanada som tillfälligt vistas i Sverige. Ersättningen från Försäkringskassan motsvarar det pris som vårdgivaren debiterar vuxna patienter för motsvarande tandvård, läs mer på Försäkringskassans webbplats.

Begäran om ersättning samt kopia av EU-kort, intyg eller uppgift som styrker patientens rätt till ersättning tillsammans med en kopia av vårdgivarens prislista för vuxentandvård skickas till:

Försäkringskassan
Box 1213
621 23 Visby

Tandvård till övriga barn och ungdomar som tillfälligt vistas i Sverige betalar patienten eller dennes vårdnadshavare själv för. Detsamma gäller för svenska medborgare som inte längre omfattas av svensk sjukförsäkring.

---

² Dokumentet hittas i Vård i samverkan, VIS.
<http://www.lul.se/sv/Extranat/Samarbetsprojekt/Vard-i-samverkan/>

Asylsökande och tillståndslösa

Asylsökande och tillståndslösa under 18 år får avgiftsfri tandvård på samma villkor som barn och unga boende i Sverige. Asylsökande patienter kan behandlas av såväl Folk tandvården som privattandvården med avtal. Tillståndslösa patienter kan enbart behandlas av Folk tandvården.

Från 18 års ålder betalar asylsökande och tillståndslösa patienter 50 kronor per besök. Dessa patienter har rätt till akut tandvård och vård som inte anstå. Patienterna kan söka vård hos Folk tandvården eller hos privata vårdgivare som har avtal med Region Uppsala.

Tandvården ersätts enligt Folk tandvårdens prislista. Vid speciella behov kan åtgärd E900 Tidsdebitering för tandläkare eller åtgärd E910 Tidsdebitering för tandhygienist användas.

För Folk tandvården gäller interna ersättningsrutiner inom Region Uppsala.

För att ersättning ska utbetalas till privattandvården ska sedvanliga fakturauppgifter, referensnummer CK2091102, patientens LMA kortnummer och kortets giltighetstid anges på fakturan. LMA nummer finns på ID-kortet från Migrationsverket. Fakturan skickas till:

Resurscentrum Region Uppsala

FE470

Box 6363

751 35 Uppsala

Ref: CK2091102

Tolk asylsökande och tillståndslösa

Ersättning för tolk gällande asylsökande och tillståndslösa, utbetalas till tolkföretag som har avtal med Region Uppsala. Tandläkaren garanterar att tolk har använts genom att underteckna en tolkrekvisition som tolken tillhandahåller. På rekvisitionen ska patientens LMA kortnummer, datum, tid för tolkinsatsen och beställande tandläkare anges. Tandläkaren behåller en kopia av rekvisitionen och ska aldrig själv betala för tolkupdrag.

För Folk tandvården sker ersättning enligt interna rutiner inom Region Uppsala.

För privattandvården ska tolkföretaget skicka fakturan till:

Regionkontoret

FE470

Box 6363

751 35 Uppsala

Ref: CK2091102

Tolk folkbokförda i Uppsala län

Ersättning för tolk gällande barn och ungdomar som är folkbokförda i Uppsala län, utbetalas till tolkföretag som har avtal med landstinget. Vårdgivaren garanterar att tolk har använts genom att underteckna en tolkrekvisition som tolken tillhandahåller. På rekvisitionen ska patientens personnummer, datum, tid för tolkinsatsen, beställande vårdgivare och referensnummer CK7550002 anges. Vårdgivaren behåller en kopia av rekvisitionen och ska aldrig själv betala för tolkupdrag.

För Folk tandvården gäller interna ersättningsrutiner inom Region Uppsala.

För privattandvården ska tolkföretaget skicka fakturan till:

Regionkontoret

FE 470

Box 6363

751 35 Uppsala

Ref: CK 7550002

Avtal med privata vårdgivare

Avtal om allmäntandvård för barn och unga har tecknats mellan Region Uppsala och Svensk privattandvård AB som företräder Sveriges Privattandläkarförenings Lokalavdelning i Uppsala. Enskild privat tandläkare som väljer att arbeta med allmäntandvård för barn och unga ska ha anslutningsavtal med Region Uppsala. På Region Uppsalas webbplats finns länk till vårdgivareinformation på extranätet.

Vårdgivare som är medlem i Sveriges Privattandläkarförenings Lokalavdelning i Uppsala kan teckna anslutningsavtal.

Vårdgivare som är medlemmar i annat läns privattandläkarförening har också möjlighet att, kostnadsfritt vara ansluten till Sveriges Privattandläkarförenings Lokalavdelning i Uppsala, och teckna anslutningsavtal med Region Uppsala.

Övriga privata vårdgivare som inte är medlemmar i någon privattandläkarförening kan teckna individuellt anslutningsavtal där ramavtalet mellan Region Uppsala i Uppsala län och Svensk privattandvård AB utgör grund.

Anslutningsavtalet, som finns som skrivbar blankett på webbplatsen, ska vara fullständigt ifyllt och skickas till Vårduppdragsenheten, Regionkontoret, Box 602, 751 25 Uppsala.

Möjlighet finns också för en klinik med flera tandläkare att teckna ett avtal för hela verksamheten. Det är då den som är ansvarig för verksamheten som ska teckna avtalet med Region Uppsala och sedan ansvara för att klinikens samtliga vårdgivare blir rapporterade till Libretto.

Marknadsföringsetiska regler

Region Uppsalas marknadsföringsetiska regler för hälso- och sjukvården ska följas vid all information som rör allmäntandvård för barn och unga och det ska framgå att tandläkaren har avtal med Region Uppsala, se Region Uppsalas webbplats.

Samrådsgrupp

En samrådsgrupp med representanter från Sveriges Privattandläkarförenings Lokalavdelning i Uppsala, Folk tandvården och Regionkontoret träffas cirka två gånger per år. Syftet är att ge vårdgivarna möjlighet att påverka frågor som rör allmäntandvård för barn och unga, medverka vid utveckling och stärka samarbetet mellan parterna.

Adresser och telefonnummer

Kontaktpersoner landstinget	Patientadministration, Patientfakturor, Resurscentrum Region Uppsala, 751 85 Uppsala. E-post intyg.tandvard@region uppsala.se Telefon 018-611 62 00 val 4 www.region uppsala.se/tandvard intyg.tandvard@region uppsala.se
-----------------------------	---

Folktandvårdens ledningskontor Avdelningen för Hälsa, kvalitet och utveckling	Besök: Kungsgatan 62, Uppsala Post: 751 85 Uppsala Telefon 018-611 00 00 www.ftvupsala.se
Sveriges Privattandläkarförenings Lokalavdelning i Uppsala	Stockholmskontoret Telefon 08-555 44 600 E-post info@ptl.se www.ptl.se
Pedodontikliniken	Vretgränd 9A, 753 22 Uppsala Telefon 018-611 64 30 www.ftvupsala.se
Ortodontikliniker för urvalsvisning	Vretgränd 9A, 753 22 Uppsala Telefon 018- 611 64 35 V:a Ringgatan 16-18, 745 31 Enköping Telefon 0171-41 84 85 www.ftvupsala.se
Valbara ortodontister	www.regionupsala.se/tandvard
Specialisttandvården Kaniken	Endodonti, oralprotetik, parodontologi, bettfysiologi Västra Ågatan 16, 753 09 Uppsala Telefon 018-611 63 80 www.ftvupsala.se
Käkkirurgiska kliniken	Käkkirurgi, käkortopedi, odontologisk radiologi och sjukhustandvård Akademiska sjukhuset, 751 85 Uppsala Telefon 018-611 64 50
Anmälan enligt Socialtjänstlagen	Enköpings kommun, telefon 0171-62 50 00 Heby kommun, telefon 0224-360 00 Håbo kommun, telefon 0171-525 00 Knivsta kommun, telefon 018-34 70 00 Tierps kommun, telefon 0293-21 80 00 Uppsala kommun, telefon 018-727 00 00 Älvkarleby kommun, telefon 026-830 00 Östhammars kommun, telefon 0173-860 00